

Saksbehandler: Liv Janne Dehlin

Saksdokumenter

Artikler i Klassekampen om Agape-dokumentet

Innlegg fra Den norske kirke til KVs seminar om Agape i Geneve 7.-9. september 2006

Oppfølging av saker i de økumeniske organisasjoner

Kirkenes Verdensråd (KV)

Saksframstilling

Vedlagt følger dokumenter som viser hvordan Agapedokumentet som ble behandlet på KVs generalforsamling, har blitt fulgt opp fra Mellomkirkelig råds side. Det vil også bli gitt en nærmere orientering om dette på møtet. Selve Agapedokumentet følger også vedlagt i norsk versjon.

Forslag til vedtak

Mellomkirkelig råd tok saken til orientering.

NYHETER

Gransker lekkasje

Statoil vil granske omstendighetene rundt en gasslekkasje som fikk 211 arbeidere på Statfjord B-plattformen til å sette seg i livbåtene natt til i går.

Gasslekkasjen ble innrapportert klokken 1.30 og resulterte i at mannskapene ble mønstret til livbåtene, det første trinnet i en eventuell evakuering.

ONTB

Ap og SV avviser Sps forslag

Både Arbeiderpartiet og SV avviser blankt å gå med på regjeringspartneren Senterpartiets forslag om å fjerne rentefradraget på lån over 2 til 3 millioner kroner.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

– Det er ikke aktuelt å fjerne rentefradraget for lån. En avvikling eller begrensning av rentefradraget ville føre til betydelige avgrensingsproblemer og ramme de i etableringsfasen sterkest, sier finansminister Kristin Halvorsen (SV).

Aps finanspolitiske talsmann Karl Eirik Schjøtt-Pedersen er like klar.

– Jeg har bare en kommentar. Dette er helt uaktuelt. Utropstegn, tilføyer Ap-talsmannen.

ONTB

Vil ikke bli lærere i distriktene

Nestleder i Studentenes landsforbund frykter læremangel, til tross for at årets inntakstall viser en økning på 13,5 prosent av søkere som har læretidning høyest på ønskelista.

Tallene viser en klar trend – de unge vil studere i sentrale strøk.

Nestleder Tore Vänge i Studentenes landsforbund er redd for at det vil føre til læremangel i distriktene. De siste to årene har ti allmennlærerstudier blitt lagt ned.

ONTB

LEILIGHET ØNSKES

Klassekampen-medarbeider ønsker å leie 4-roms leilighet i Oslo fra 1. august. Alt av interesse.

Kontakt Cato på tlf. 92 05 05 42

LEILIGHET LEDIG

Ørlandet kaller. Enkel, men koselig sommerleilighet ledig nær Lillesand, 3 mil fra Dyreparken. Landlig – redelig – barnevnnlig. Tlf. 32 27 08 55

Overser kir

NY VERDEN: Kirkenes verdensråd Agape-dokumentet gir nyliberalismen skylda for verdens fattigdom og vil skape en ny økonomisk verdensorden. Den norske kirke svarer med et skuldertrekk.

KIRKA

Av Åste Dokka

På Kirkenes verdensråds (KV) generalforsamling i februar i år ble bakgrunnsdokumentet Agape lagt fram. Dokumentet er ekstremt kritisk til fordelingssituasjonen i verden og gir nyliberalismen skylda for problemene i den globaliserte økonomien. På dette grunnlaget oppfordrer Agape kirkene til å skape en ny økonomisk verdensorden gjennom tale og handling.

Den norske delegasjonen markerte seg svært kritisk i forhandlingene i Porto Allegre, og i Norge har det i ettertid vært taust om det radikale dokumentet, på tross av at det er oversatt til norsk.

– Flaute å være norsk

John Y. Jones i stiftelsen Ignis var observatør på KV's generalforsamling. Han syntes ikke det var hyggelig å være norsk i Porto Allegre.

– Etter Norges kritiske innlegg, uttalte en sørafrikaner at med en slik servil holdning overfor makten hadde vi aldri blitt kvitt apartheid, forteller Jones.

«Kirkene i nord er mye tettere på makta enn kirkene i sør»

MARALD GUNDERSEN, KIRKENS NØDHJELP

Ole Jakob Løland er teolog med frigjøringsteologi som spesialfelt. I 2002 var med på en forberedende konsultasjon for Agape-dokumentet i Buenos Aires. Løland mener at den norske kritikken av Agape som et overdrevent ideologisk dokument er malplassert.

– Agape er et typisk frigjøringsteologisk dokument. Da går sosial analyse hånd i hånd med teologi og praksis, sier Løland.

Han mener at man ikke kan unngå å være nettopp ideologisk hvis man i det

FAKTA

Agape-dokumentet og Kirkenes Verdensråd:

■ Kirkenes verdensråd (KV) er verdens desidert største økumeniske organisasjon.

■ KV har 342 medlemskirker fra alle verdens store kirkefamilier, bortsett fra Den romersk-katolske.

■ På generalforsamlingen i Porto Allegre i vår la KV fram dokumentet Agape (Alternative Globalization Addressing Peoples and Earth).

■ Agape kritiserer nyliberalismen og vil skape en ny økonomisk verdensorden på grunnlag av kristendommen.

■ Den norske delegasjonen stilte seg svært kritisk til dokumentet.

Han mener Norges kritikk av Agape var uklar og ikke godt nok begrunnet.

– Kirkene i sør har tradisjonelt vært mer preget av politisk vilje og aktivitet enn kirkene i nord. Men Norge har en solidarisk arv å ta vare på, som apartheid-motstander og tydelig røst i FN, sier Jones.

En dødbringende økonomi

KV's arbeidsgruppe for rettferdighet, fred og skaperverk har stått bak Agape-dokumentet. Det har vært under utforming siden 1998 under ledelse av tanzanianeren Rogate M. Mshana, og komiteen har hatt en klar dominans av kirker fra sør.

Dokumentet inneholder analyser og kritikk av dagens økonomiske situasjon, med vekt på internasjonale finansinstitusjoner som WTO, IMF og Verdensbanken. Aga-

HYSJES NED: Kirker i sør ønsker å skape en ny verdensøkonomi. Fra Norge

pe kaller nyliberalismen «en dødbringende økonomi» og mener at økonomisk urettferdighet alltid er «et spørsmål om tro, siden det berører kjernen i Guds mening med

skaperverket».

Dokumentet inneholder også en visjon om en annen verdensøkonomi og konkrete handlingsalternativer for verdens kirker. De oppfordres til å være «transformative samfunn» som har «en økonomisk praksis som er basert på solidaritet og fordeling».

For ideologisk

Harald Gundersen, konsulent i Kirkens Nødhjelp og delegat fra Norge, målbar den norske kritikken i plenumsforhandlingene. Han mener Agape-dokumentet er unødvendig ideologisk ladet.

– Agape begir seg inn på et svært ideologisk språk og gir upresise analyser. I stedet for å legge fram et så ideologisk manifest, tror jeg KV oppnår større innflytelse ved å gå konkret til verks og legge strategier for enkeltsaker, sier Gundersen.

hele tatt skal drive samfunnskritikk.

Han er redd for at den norske delegasjonen har misforstått sjangren til Agape-dokumentet.

– Teologisk språk er appellerende, det kaller til moralsk praksis, og vil aldri kunne

OLE JAKOB LØLAND: Mener ideologi er uunn-gåelig.

'ker i sør

møter de kritikk og likegyldighet. Her en baptist-menighet i Sør-Afrika.

FOTO: AFP/SCANPIX

– Kirkene i nord er mye tettere på makta enn kirkene i sør. I nord er det mulig og realistisk å innnta en realpolitisk linje og skape endring i samarbeid med instansene. Derfor er det lite strategisk å utrope WTO til demon, slik Agape gjør, sier Gundersen.

Ingen norsk debatt

For å sette igang debatten i Norge har stiftelsen Ignis med John Y. Jones i spissen utgitt dokumentet på norsk og lagt det ut til fri nedlasting. Likevel har det vært taust rundt dokumentet, som står sentralt på verdensbasis. På kirken.no, nettsidene til Den norske kirke, er dokumentet viet forsvinnende liten plass.

– Debatten burde ha kommet for et halvt år siden, sier Jones.

Han planlegger nå et seminar om Agape i samarbeid med Mellomkirkelig Råd (Den norske kirkes utenriks-

ROGATE R. MSHANA: Har stått bak Agape-dokumentet.

seksjon) i september. – Vi håper å få igang et bredt engasjement for Agape, sier Jones.

Ikke likegyldig

Harald Gundersen understreker at det er viktig for Den norske kirke hva KV sier om rettferdighetsspørsmål.

JOHN Y. JONES: Er flau over å være norsk

– Få av kirkene i nord tok ordet i debatten på generalforsamlinga. De er ikke engasjert i disse tingene i det hele tatt. At Den norske kirke kritiserte dokumentet er et tegn på at dette er noe Den norske kirke jobber med, og er opp-tatt av, sier Gundersen.

aaste.dokka@klassekampen.no

Arild Rønsen
**RØNSEN
PÅ FREDAG**

FN-styrker? Ja. Send dem inn i Tel Aviv.

FN til Israel

Helt siden jeg ble interessert i politikk, har jeg sett på meg sjøl som Palestinavenn. Men aldri har jeg oppfatta konflikten så tydelig som nå.

Noen, sannsynligvis Hizbollah, har tatt en israelsk soldat til fange; som svar på at Israel, uten lov og dom, holder tusenvis av palestinere i fengsel. Samtidig tok de livet av to israelske soldater.

Ifølge folkeretten er dette «lov». Brutalt nok – men er det krig, så er det krig. Et folk som er okkupert, har folkerettslig lov til å gjøre militær motstand. Siden Hizbollah mener å handle på vegne av det palestinske folket, har de med andre ord folkeretten på sin side.

Jeg har en sterk følelse av at jeg er uenig med Hizbollah i det meste her i verden. Om jeg satte meg ned for å snakke med organisasjonens ledelse, om livet som sådan, ville vi høyst sannsynlig hatt få temaer å skåle over.

Men vi ville være enige i dette: I Midtøsten er kartet oversiktlig. Israel er okkupant. Palestinerne lever, i beste fall, i okkupert land. Hundretusenvis av dem som flyktninger.

Og hva er så Israels svar på to drepte soldater og et gis-sel? Reokkupasjon av Gaza. Intensivering av terroren på den okkuperte Vestbredden. Høyere, bredere og lengre mur. Kidnapping av halve det demokratiske valgte palestinske parlamentet! Sønderbombing av det som fins av infrastruktur i det sørlige Libanon; landets myndigheter beregner skadene som til nå er påført til svimlende 13 milliarder! Samtidig som over 300 sivile libanese er drept!

Dette handler ikke om å gi et svar som har «feil proporsjoner». Det handler om krigsforbrytelser. Punktum. Alt sammen utført av hva som ofte betegnes som *Midtøstens eneste demokrati...*

Det er i denne situasjonen jeg blir så inderlig lei av å høre at «begge parter må besinne seg!» I virkelighetens verden fins jo bare én part; den som har makta på sin side – i dobbel forstand:

Jeg trur på oberstløytnant Terje Torsteinson når han sier at Israel har militær makt til å nedkjempe den totale araberverdenen, Iran og Syria inkludert. Statsminister Ehud Olmert sitter ikke bare på en av de største krigsmaskinene i verden. Han disponerer til og med masseødeleggelsesvåpen i form av atombomber, stikk i strid med alle internasjonale avtaler – og han har direktøren for firmaet som ifølge SVs partiprogram er «den største trusselen mot verdensfreden» i ryggen.

I Midtøsten er det delt ut et sjakk Brett der den ene spilleren har dronninger, springere, løpere, konger og tårn i fleng. Mens motstanderen sitter med 16 bønder.

Det er da uttrykket *rått parti* får en helt ny betydning.

Strengt tatt burde det jo ikke være nødvendig å skisere dette maktforhold for å skjønne hva saken dreier seg om. Palestinerne er internert i sitt eget land, som okkupert folk. Er det noen som i fullt alvor vil betrakte den norske motstandsfronten i andre verdenskrig som «en av to parter – og nå må begge besinne seg»?

Deler av den norske industrien levde riktignok fett på fredelig sameksistens med tyskerne, men du skjønner poenget:

Beskrivelsen av konflikten i Midtøsten som om den handler om «to parter», er fullstendig absurd.

Om FN skal ta kontroll i det sørlige Libanon, mener den kloke oberstløytnanten det må sendes 100.000 mann. Send gjerne 1 million, sier jeg – og utplasser de siste 900.000 i triangelet mellom Jerusalem, Haifa, og Gaza.

Så kan Kofi Annan, gjerne i vennlige former, gi en bestemt ordre:

«Mr. Ehud Olmert. De er midlertidig fratatt makten. Og De får den ikke tilbake før vi har fått orden i området. Soldatene og 'bosetterne' Deres skal tilbake til de grensene som gjaldt før dere gikk til krig i 1967. Så fort det er skjedd, kan vi sammen se om vi ikke får organisert et valg, slik at De, om De får folkets tillit, kan gjenoppta Deres plikter som statsminister.»

Er det ikke slikt vi egentlig har FN til?

Arild Rønsen
arild@puls.no

Arild Rønsen er skribent og redaktør i musikkavisa Puls. Han skriver i Klassekampen hver fredag.

NYHETER

Ulovlig å sjekke MMS-porno

Næringsminister Odd Eriksen (Ap) ba Telenor stanse bildemeldinger med barneporno via mobiltelefon. Det er både umulig og ulovlig, mener Telenor-sjefen.

I et brev sendt til Telenor oppfordrer statsråden selskapet å stanse bildemeldinger (MMS) som inneholder barneporno.

Telenors konsernsjef Jon Fredrik Baksaas mener innholdsovervåking er politiets jobb, og at det er en helt umulig oppgave for Telenor.

– Da måtte vi gått inn i alle MMS-meldinger.

Det er praktisk talt umulig. Det blir som om Posten skulle gå gjennom alle brev, sier Baksaas til NTB.

Jålete Ola Dunk

Forfengelige nordmenn blir stadig mer velfriserte. I 2004 økte skjønnhetsbransjen omsetningen med 7,6 prosent fra året før, og gjennomsnittsnordmannen brukte nærmere 1200 kroner på frisering og skjønnhetspleie.

Skjønnhetsbransjen omsatte i 2004 for 5,4 milliarder kroner fordelt på 6770 bedrifter, en økning på 7,6 prosent fra 2003 viser tall fra Statistisk sentralbyrå. Det er som tidligere år storbyfolkene som er de ivrigste kundene i skjønnhetssalonger.

Bastøy snart øko-fengsel

I disse dager modnes de første økologiske jordbærene ved Bastøy fengsel i Horten. Fra 2007 skal fengselet være Norges første økologiske fengsel.

Gårdsdriften er gradvis lagt om til økologisk produksjon og fengselet har økologiske grønnsaker til eget bruk og for salg. Fengselet har drevet økologisk sauehold fra 2004 og storfeholdet gjøres nå økologisk, skriver Tønsbergs Blad.

FRA BASTØY: Økologiske jordbær

Magien borte for trylleduer

Tryllekunstneren Davido fortviler etter at Mattilsynet har nektet ham å ta med duene sine for å utføre magi i Sverige. Årsaken er frykt for fugleinfluensa.

Til tross for at de seks hvite latterduene og en hvittoppet kakadue ikke skulle komme i kontakt med andre bestander, stikker Mattilsynet kjepper i hjulene for tryllefølget, skriver VG.

Kritikk av nyliberalismen møtt med skepsis:

Kirkelig tvil

AGAPE: Mellomkirkelig råd synes det er viktig å engasjere seg, men lur på om konfrontasjon er veien å gå.

enger, men er likevel kritisk.

– Vi deler i hovedsak den kritikken som Harald Gundersen presenterte i Klassekampen i går. I den grad Agape-dokumentet kommer i bruk, kan det bidra til å sette KV på sidelinja, sier Lindseth.

Lindseth mener det er uheldig at Agape framstiller markedet i seg selv som et onde, og at man realpolitisk sett vil trenge grundigere analyser av årsaker til fattigdom og muligheter for forandring enn det dokumentet legger opp til.

KIRKA

Av Åste Dokka

I går krev Klassekampen om dokumentet Agape, utarbeidet av Kirkenes Verdensråd (KV). Agape kritiserer nyliberalismen, og tegner opp en visjon om en ny økonomisk verdensorden. Den norske delegasjonen på KVs generalforsamling i mars uttalte seg svært kritisk mot dokumentet, og i Norge har det fått forsvinnende liten oppmerksomhet.

KV på sidelinja

Gard Lindseth er rådgiver i internasjonale spørsmål i Mellomkirkelig råd, utenriksseksjonen i Den norske kirke. Han mener Agape inneholder mange gode po-

Viktig engasjement

Lindseth mener at Agape tegner godt opp begrunnelsen for hvorfor sosialt engasjement fra Kirka er viktig, og at det gir gode eksempler på alternative økonomiske organiseringer.

– Det er klart at fattigdom og urettferdighet er helt i sentrum av det vi som kirke må engasjere oss i. Men spørsmålet er hva slags virkemidler vi skal benytte oss av, og om Agape er et godt verktøy for å lykkes med å skape endring. Er vi tjent med en så konfronterende linje og et så ideologisk språk? spør han.

Lindseth forteller videre at Mellomkirkelig råd og KISP (komiteen for internasjonale

FAKTA

Agape-dokumentet og Kirkenes Verdensråd:

■ Kirkenes verdensråd (KV) er verdens største økumeniske (mellomkirkelige) organisasjon.

■ På generalforsamlingen i Porto Allegre i vår la KV fram dokumentet Agape (Alternative Globalization Addressing Peoples and Earth).

■ AGAPE kritiserer nyliberalismen og vil skape en ny økonomisk verdensorden på grunnlag av kristendommen.

■ Den norske delegasjonen stilte seg svært kritisk til dokumentet.

■ Mellomkirkelig råd (utenriksseksjonen i Den norske kirke) er enig i kritikken.

Klassekampen i går

spørsmål) har Agape under behandling og diskuterer det.

– I løpet av høsten skal vi arrangere et seminar, og vi håper å få med noen stemmer fra sør, sier Lindseth.

– Hvordan vil dere følge opp i forhold til KV?

– Vi vil ha en grundigere analyse, men vi vet ikke ennå om vi vil lage et nytt dokument. Men fokuset vårt er strategier for endring, sier Lindseth.

Profet eller politiker?

I frigjøringssteologisk tankegang er det en kirkelig oppgave å tale profetisk.

– Skal ikke kirka nettopp være en konfronterende, profetisk og ikke en realpolitisk pragmatisk institusjon?

– Det er en løpende debatt. Og det er ikke klare skillelinjer her. Men generelt er det viktig at det vi tar tak i er ba-

sert på kunnskap og analyse. Kirka skal primært synliggjøre etisk ansvar, men heller ikke være fremmed for å komme med konkrete forslag til alternativer som en forlengelse av det. Det gjør også Agape-dokumentet, sier Lindseth.

Han peker også på etterpåklokskapens visdom:

– Det er lettere å se i ettertid om Kirken har spilt en profetisk rolle eller ikke. I apartheidsaken viste det seg at kirka hadde vært nettopp profetisk. Da var det helt tydelig riktig å gå konkret inn i saken og være tydelig, sier han.

Lindseth tror KV har en enorm mulighet til å påvirke hvis de bestemmer seg for det, og gjør det skikkelig. Derfor bør KV engasjere seg, men engasjementet må være godt begrunnet, mener Lindseth.

aste.dokka@klassekampen.no

8mm - Smalfilmer
Video 8 overføres til VHS/DVD
Ring 95 94 56 41 eller
22 74 61 20

LEILIGHET LEDIG
Sørlandet kaller.
Enkel, men koselig sommerleilighet ledig nær Lillesand, 3 mil fra Dyreparken. Landlig - fredelig - barnevennlig.
Ring 32 27 08 55

LEILIGHET ØNSKES
Klassekampen-medarbeider ønsker å leie 4-roms leilighet i Oslo fra 1. august. Alt av interesse.
Kontakt Cato på tlf. 92 05 05 42

LEIES UT
LYST ATELIER
Ca. 35 kvm. på Enerhaugen/Sørligata
Til leie omg.
3000,- pr.mnd. Inkl. strøm og oppvarming
Tlf 47902836/99237032

«Spørsmålet er hva slags virkemidler vi skal benytte oss av»

GARD LINDSETH, MELLOMKIRKELIG RÅD

Se utstillingen
Stol og Stil
på Oslo Bymuseum

Stoler fra renessansen til modernismen
Vises til 3. september

Åpningstider:
Tir 12 - 19
Ons - søn 12 - 16
Gratis entré lørdager
www.oslobymuseum.no

Mat og medisiner til Libanon!
Støtt Norsk Folkehjelps arbeid
Konto: 9001.05.00000
Givertlf.: 820 43 088 (100 kr)

Dette skrevet skal presenteres som Den norske kirkes posisjon på AGAPE-prosessen ved KV's seminar om AGAPE i Geneve 7-9 september.

How the Church of Norway interprets the AGAPE Call

Gard Lindseth, Dr.Polit and Advisor on International Affairs
Church of Norway Council on Ecumenical and International Relations

The Church of Norway (CoN) Council on Ecumenical and International Relations shares with the WCC AGAPE call a deep concern for global economic injustice and the link between wealth and poverty. CoN shares the criticism of an uninterrupted "free market economy" as the guiding principle of global politics. We wish to stress that countries themselves "freely pursue their economic, social, and cultural development", as stated in Article 1 of the Covenant on Economic, Social and Cultural Right and the Covenant on Civil and Political Rights.

The CoN does, however, welcome a debate that also takes into consideration that economic globalisation has certain positive aspects. For example could a liberalisation within the agricultural sector under the WTO agreement have been important for many of the poorer countries in the world. Unfortunately the Western countries are not willing to lift their toll barriers and changing their subsidies politics within this sector, with the effect that poorer countries do not have the chance of selling their products on the world market. The World Bank and IMF have clearly in many parts of the world introduced politics that have been damaging to countries. However, it must be appreciated that the World Bank and IMF also have changed their politics during the last decades. Today they are to a greater degree considering the specific local contexts in which they operate and they are more aware of the social consequences of their politics.

The WCC has a task to contribute to changes in global politics. However, taking into consideration the complexity of economic globalisation, it is not to be expected that the WCC should agree upon an analysis of the sources behind economic injustice in the world, nor upon what kind of economic model that are absolutely preferable. What is important, however, is that WCC analyses and develops positions on specific issues like foreign aid, international trade, privatisation of public services, the power of multinational companies.

Churches are called to be in solidarity with the poor. We should, however, have an open-minded attitude towards what kind a politics that is effective and helpful in eradicating poverty. We welcome a debate about what kind of strategies that could be followed in order to create a lasting change in global politics. On this path we also need to do a practical political analysis on how we can create such changes. We need to continue the dialogue with IMF and the World Bank, and other global institutions like the EU, UN and OECD. We should strive to change the politics of these institutions, however, we should also speak about the importance of nation states all across the world respecting basic

democratic values like a free press and democratic elections. Democratic elections have a disciplining effect which in the long run can create stability and prosperity. The WCC should not be against the market as such, but see the market as a potential for achieving political goals in specific countries. The WCC should also emphasise and elaborate further on the fact that the world society consists of states, and the WCC should encourage churches worldwide to put pressure on their own authorities in order to change the politics they put into effect on the international arena.

The CoN takes the AGAPE call seriously. We will arrange a seminar this autumn where we will have participation from the South, in order to bring forward more of the perspective on the AGAPE process from the churches in the "South". We hope that the WCC will make room for an open-ended debate about the way further, and that we can create a strategy for economic globalisation that pays attention to the different voices within the WCC. We also hope the WCC could provide further guidance as to how churches can set AGAPE on the agenda in their local and national contexts.